

**EURÓPAI RASSZIZMUS
ÉS INTOLERANCIA-ELLENES BIZOTTSÁG**

**AZ ECRI ÁLTALÁNOS IRÁNYELV
AJÁNLÁSA NO. 1:**

**HARC A RASSZIZMUS,
AZ IDEGENGYŰLŐLET,
AZ ANTISZEMITIZMUS
ÉS AZ INTOLERANCIA ELLEN**

Strasbourg, Elfogadva 1996. október 4.

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

web site: www.coe.int/ecri

A Fajgyűlölet és az Intolerancia elleni Európai Bizottság,

összhangban az Európa Tanács állam- és kormányfőinek 1993. október 8-9. között Bécsben megtartott csúcstalálkozóján elfogadott Nyilatkozattal;

figyelemmel arra, hogy az e Nyilatkozat részeként megfogalmazott, a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni küzdelemre felhívó Cselekvési terv felkéri a Miniszteri Bizottságot, hozza létre a Fajgyűlölet és az Intolerancia elleni Európai Bizottságot, és bizza meg - egyéb feladatok mellett - a tagállamok számára készítendő célirányos ajánlások elkészítésével;

figyelembe véve az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által 1995. június 28-án elfogadott 1275. számú, a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni harcról szóló Ajánlást;

meggyőződve arról, hogy a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia jelenségével szembeni hatékony fellépést csak a kitartó és széles körű, egymást kiegészítő és erősítő, az élet minden területét átfogó intézkedések biztosíthatják;

figyelemmel a tagállamokban fennálló társadalmi, gazdasági és jogi különbségekre, és hogy erre való tekintettel eltérő intézkedéseket kell foganatosítani;

tudatában annak, hogy a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia jelenségének leküzdéséhez a jogi eszközök egymagukban nem elégségesek,

hangsúlyozva mindazonáltal, hogy igen fontos elemei a harcnak, olyannyira, hogy a vonatkozó, alkalmazható törvények érvényesítése híján hiteltelenné válik a rasszizmus és intolerancia elleni tevékenység általában is;

figyelemmel arra, hogy az oktatásra-nevelésre alapozott közép- és hosszútávú megelőző stratégiák döntő jelentőségűek a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia különféle megnyilvánulásainak megfékezésében, és támogatásáról biztosítva az Európa Tanács ezirányú kezdeményezéseit, nevezetesen a történelem-tanítással kapcsolatban, továbbá a (84)18. számú Ajánlást, mely az interkulturális nevelést célzó tanár-továbbképzésről szól, különösen a bevándorlás vonatkozásában, végül az R(85)7. számú Ajánlást, mely az iskolákban megvalósítandó emberi jogi oktatás irányelveit tartalmazza; hangsúlyozva a tömegtájékoztatási eszközök aktív szerepét egy olyan légkör kialakításában, amelyikben a társadalmi megértés és a tolerancia kultúrája a jellemző;

célul tűzve ki, hogy más, nemzetközi szintű tevékenységének részeként - ebben az első általános politikai ajánlásában - konkrét és egyedi intézkedések ajánlásával nyújt segítséget a tagállamoknak a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni küzdelmükben;

ajánlja a tagállamok kormányai számára a következők megvalósítását:

A. A JOG, A JOGÉRVÉNYESÍTÉS ÉS A JOGORVOSLAT VONATKOZÁSÁBAN

- biztosítsák, hogy az állam a nemzeti törvénykezés magas szintjén, például az Alkotmányban vagy egyéb alaptörvényben fejezze ki elkötelezettségét, miszerint minden személyt azonos elbánásban részesít, és hogy felveszi a küzdelmet a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia ellen;
- írják alá és ratifikálják a vonatkozó, a függelékben felsorolt nemzetközi jogi eszközöket;
- biztosítsák, hogy a nemzeti szintű büntető-, polgári- és közigazgatási jog kifejezetten és egyértelműen helyezkedjék szembe a rasszizmussal, az idegengyűlölettel, az antiszemitizmussal és az intoleranciával, és ennek érdekében rendelkezzen az alábbiak szerint:
 - a hátrányos megkülönböztetés mind a foglalkoztatás, mind a szolgáltatások nyújtásában törvényellenes;
 - a rasszista és idegengyűlöletet sugalló cselekedetek szigorú büntetés alá esnek az alábbiak szerint:
 - az egyébként általános törvénysértések közül mint specifikus eseteket kell meghatározni a rasszista és hasonló természetű törvénysértéseket;
 - lehetővé kell tenni, hogy az elkövető rasszista vagy idegengyűlölő indítékai külön mérlegelésre kerüljenek;
 - a rasszista vagy idegengyűlölő jellegű büntettek hivatalból üldözhetők;
 - a tagállamok által a vonatkozó nemzetközi jogi eszközök alapján vállalt kötelezettségekkel összhangban, és különösen az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. és 11. Cikke értelmében

a szóbeli, írott, audio-vizuális formában vagy egyéb módon közreadott megnyilvánulások - ideértve az elektronikus média által közölteket - , amelyek faji, etnikai, nemzeti vagy vallási csoportok, vagy azok tagjai ellen gyűlöletet keltenek, és hátrányos megkülönböztetésre vagy erőszakra szítanak azon az alapon, hogy e személyek az adott csoport tagjai, jogi megítélés szempontjából büntettnek minősülnek. Ugyanez vonatkozik az ilyen tárgyú anyagok előállítására, terjesztésére, vagy terjesztés céljából történő tárolására;
- tegyék meg a szükséges, ha kell, jogi természetű lépéseket is, a rasszista szervezetekkel szemben, mivel ezek veszélyeztethetik kisebbségi csoportok emberi jogait. E lépések egyike lehet az adott szervezetek betiltása. A szükséges intézkedéseket a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban kell megtenni;

- biztosítsák, hogy a társadalom egészében tudatosodjanak a törvényhozás intézkedései a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni küzdelem területén;
- biztosítsák, hogy a rasszista vagy idegengyűlöletet keltő bűntettek bűnvádi eljárás alá essenek, és hogy a vonatkozó ügyintézés következetesen elsőbbséget élvezzen;
- biztosítsák, hogy pontos adatok és statisztikai kimutatások készüljenek és jelenjenek meg a rendőrség tudomására jutott rasszista és idegengyűlölő bűntettekről, a vádemelési szakaszba került esetekről és ezek eredményéről, valamint azokról az esetleges indokokról, amelyek a vád elejtéséhez vezettek;
- biztosítsák, hogy a hátrányos megkülönböztetés áldozatai megfelelő jogorvoslathoz jussanak anyagi vagy egyéb kártalanítás formájában, büntetőjogi vagy közigazgatási és polgári jogi eszközök révén;
- biztosítsák, hogy a hátrányos megkülönböztetés áldozatai megfelelő jogi segítséghez jussanak abban az esetben, ha ügyükben jogorvoslatot keresnek;
- biztosítsák, hogy közismert legyen a jogorvoslat lehetősége és igénybe vételének módja.

B. SZÁMOS MÁS TERÜLETEN ALKALMAZANDÓ IRÁNYELV VONATKOZÁSÁBAN

- fogantatosítsanak intézkedéseket az oktatás és az információ-szolgáltatás területén azzal a céllal, hogy fokozzák a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni küzdelmet;
- hangsúlyozzák és tudatosítsák a társadalomban a kultúrák sokrétűségében rejlő gazdagság jelentőségét;
- végezzenek kutatásokat - helyi, regionális és nemzeti szinten - a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia természetére, okaira és megnyilvánulási formáira vonatkozóan;
- biztosítsák, hogy az iskolai tantervek, főként a történelemtanítás területén, felhívják a figyelmet a kultúrák sokszínűségének helyes értékelésére;
- szervezzenek és támogassanak olyan továbbképző tanfolyamokat, melyek a kulturális érzékenység fontosságára, a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos előítéletekre és a jogi szempontok ismeretére összpontosítanak, és olyan személyeknek szólnak, akik e küzdelem megerősítéséért és előmozdításáért felelősek, akik munkájuk révén közvetlen kapcsolatba kerülnek a nagyközönséggel, és akiknek feladata, hogy egy-egy szervezeten belül biztosítsák az esélyegyenlőségre és a megkülönböztetés általános tilalmára vonatkozó előírások és irányelvek betartását;

- biztosítsák, hogy ezt a továbbképzést bevezessék és működését folyamatosan fenntartsák a rendőrség, a bűnügyi hatóságok alkalmazottai, a börtönszemélyzet és olyan tisztviselők számára, akik nem az állampolgárok, hanem főként menekültek és menedékjogért folyamodók ügyeivel foglalkoznak;
- hívják fel a köztisztviselők figyelmét, hogy hivatalos megnyilvánulásaik esetén tartsák szem előtt a tolerancia szellemének közvetítését;
- gondoskodjanak arról, hogy a rendőrség azonos bánásmódot biztosítson a társadalom minden tagja számára, és kerüljön el minden, a rasszizmusra, az idegengyűlöletre, az antiszemitizmusra és az intoleranciára utaló tevékenységet;
- alakítsanak ki hivatalos és nem-hivatalos, azaz közvetlen párbeszédet a rendőrség és a kisebbségi csoportok között, továbbá hozzanak létre egy olyan rendszert, melynek keretében mód nyílik a rendőrség és e kisebbségi közösségek közötti konfliktusok, kisebb-nagyobb zavaró események befolyásolástól mentes kivizsgálására;
- bátorítsák azt a célkitűzést, hogy a közszolgálat minden szintjén, és különösen a rendőrség kötelékében, valamint a kiszolgáló személyzet soraiban a kisebbségi csoportokból származó személyeket alkalmazzanak;
- biztosítsák, hogy a közigazgatási és hasonló feladatokat ellátó szervek, mint az egészségügyi, szociális és oktatási intézmények - megkülönböztetés nélkül - a társadalom minden tagja számára tegyék hozzáférhetővé szolgáltatásaikat;
- tegyék meg a megfelelő lépéseket, mint például a célirányos tájékoztatás alkalmazását annak érdekében, hogy a szóban forgó csoportok valóban hozzájussanak a fenti szolgáltatásokhoz;
- ragadják meg a lehetőséget és teremtsék meg a valódi társadalmi egyenlőséget annak biztosítására, hogy különleges képzési módszerek segítségével támogatni lehessen a kisebbségi származású személyeket a munkaerőpiacra való bejutásukban;
- kezdeményezzék a megkülönböztető gyakorlat és egyéb korlátozások okainak vagy a kirekesztés módszereinek felkutatását, melyek mind a köz-, mind a magánszektorban jelentkeznek a lakásépítés és -ellátás területén;
- biztosítsák, hogy az állami szektor által finanszírozott lakások elosztása nyilvánosan közzétett és igazolható feltételek alapján történjék, vagyis úgy, hogy az arra jogosultak, etnikai származásukra való tekintet nélkül lakáshoz juthassanak;
- az elmondottak fényében nyilvánvaló, hogy megfelelő adatszolgáltatás nélkül a fajüldözésnek, idegengyűlöletnek, antiszemitizmusnak és intoleranciának leginkább kitett, sérülékeny csoportokra vonatkozó helyzetfelmérés és -értékelés szinte lehetetlen, mint ahogy - ennek hiányában - igen nehéz a vonatkozó politikai irányelvek kifejlesztése és hatékony működtetése is, a felsorolt területeken. Szükség van tehát megbízható adatok gyűjtésére, de mindenkor összhangban az adatvédelemre és a magánélet tiszteletben tartására vonatkozó európai törvényekkel, szabályozással és ajánlásokkal.

FÜGGELÉK

A vonatkozó nemzetközi jogi eszközök felsorolása

- Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről (1950), és kiegészítő jegyzőkönyvei
- Az Egyesült Nemzetek menekültek helyzetére vonatkozó egyezménye (1951)
- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezménye a megkülönböztetésről a foglalkoztatásban és alkalmazásban (1958)
- Európai szociális karta (1961), és kiegészítő jegyzőkönyvei
- Az UNESCO egyezménye az oktatásban alkalmazott megkülönböztetésről (1960)
- Az Egyesült Nemzetek egyezménye a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről (1965)
- A gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi Egyezségokmánya (1966)
- Nemzetközi Egyezségokmány a polgári és politikai jogokról (1966) és első kiegészítő jegyzőkönyve
- A regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartája (1992)
- Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről (1995)

